

Opozorilo: Neuradno prečiščeno besedilo predpisa predstavlja zgolj informativni delovni pripomoček, glede katerega organ ne jamči odškodninsko ali kako drugače.

Neuradno prečiščeno besedilo Zakona o zaščiti živali obsega:

- Zakon o zaščiti živali – ZZZiv (Uradni list RS, št. 98/99 z dne 3. 12. 1999),
- Zakon o spremembi in dopolnitvi zakona o zaščiti živali – ZZZiv-A (Uradni list RS, št. 126/03 z dne 18. 12. 2003),
- Zakon o zaščiti živali – uradno prečiščeno besedilo – ZZZiv-UPB1 (Uradni list RS, št. 20/04 z dne 4. 3. 2004),
- Zakon o društvih – ZDru-1 (Uradni list RS, št. 61/06 z dne 13. 6. 2006),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaščiti živali – ZZZiv-B (Uradni list RS, št. 14/07 z dne 16. 2. 2007),
- Zakon o zaščiti živali – uradno prečiščeno besedilo – ZZZiv-UPB2 (Uradni list RS, št. 43/07 z dne 18. 5. 2007),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaščiti živali – ZZZiv-C (Uradni list RS, št. 23/13 z dne 18. 3. 2013),
- Zakon o zaščiti živali – uradno prečiščeno besedilo – ZZZiv-UPB3 (Uradni list RS, št. 38/13 z dne 3. 5. 2013),
- Zakon o nevladnih organizacijah – ZNOrg (Uradni list RS, št. 21/18 z dne 30. 3. 2018).

ZAKON O ZAŠČITI ŽIVALI (ZZZiv)

(neuradno prečiščeno besedilo št. 8)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ta zakon določa odgovornost ljudi za zaščito živali, to je zaščito njihovega življenja, zdravja in dobrobiti; določa pravila za dobro ravnanje z živalmi; določa, kaj se šteje za mučenje živali in katera ravnanja oziroma posegi na živalih so prepovedani; določa pogoje, ki jih je treba za zaščito živali zagotoviti pri reji živali, prevozu, izvajanju določenih posegov in poskusov na živalih, zakolu in usmrtitvi živali; ureja postopek, pravice in obveznosti v primerih, ko gre za zapuščene živali; določa pogoje za društva, ki na področju zaščite živali delujejo v javnem interesu; ureja nadzorstvo nad izvajanjem tega zakona ter določa kazenske sankcije za kršitelje določb tega zakona.

Ta zakon ureja tudi ravnanje z ribami, divjadjo in lovskimi psi, če ni s predpisi, ki urejajo ribištvo, divjad in lovstvo, urejeno drugače.

Ta zakon vsebinsko povzema naslednji direktivi:

- Direktivo Sveta 98/58/ES z dne 20. julija 1998 o zaščiti rejnih živali (UL L št. 221 z dne 8. 8. 1998, str. 23), zadnjič spremenjeno z Uredbo Sveta (ES) št. 806/2003 z dne 14. aprila 2003 o prilagoditvi določb glede odborov, ki pomagajo Komisiji pri uresničevanju njenih izvedbenih pooblastil, predvidenih v aktih Sveta, ki se sprejemajo v postopku posvetovanja (UL L št. 122 z dne 16. 5. 2003, str. 1);
- Direktivo 2010/63/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. septembra 2010 o zaščiti živali, ki se uporabljajo v znanstvene namene (UL L št. 276 z dne 20. 10. 2010, str. 33; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2010/63/EU).

- S tem zakonom se ureja izvajanje naslednjih uredb:
- Uredba Sveta (ES) št. 1/2005 z dne 22. decembra 2004 o zaščiti živali med prevozom in postopki, povezanimi z njim, in o spremembi Direktiv 64/432/EGS in 93/119/ES ter Uredbe (ES) 1255/97 (UL L št. 3 z dne 5. 1. 2005, str. 1);
  - Uredba Sveta (ES) št. 1099/2009 z dne 24. septembra 2009 o zaščiti živali pri usmrčitvi (UL L št. 303 z dne 18. 11. 2009, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 1099/2009/ES).

2. člen

Zaščita živali po tem zakonu je dolžnost vseh pravnih in fizičnih oseb, ki so v kakršnemkoli odnosu do živali, zlasti pa skrbnikov živali; lokalnih skupnosti in države; veterinarskih, živinorejskih, znanstveno-raziskovalnih in pedagoških zavodov; lovskih, kinoloških in drugih organizacij, ki združujejo rejce živali; društev proti mučenju živali in drugih društev, ki so se ustanovila za uveljavljanje in izvajanje deklaracije o pravicah in zaščiti živali.

3. člen

Nihče ne sme brez utemeljenega razloga povzročiti živali trpljenja, bolezni ali smrti.

4. člen

Mučenje živali je:

- vsako ravnanje ali opustitev ravnanja, storjeno naklepno, ki živali povzroči hujšo poškodbo ali dalj časa trajajoče ali ponavljajoče trpljenje, ali škodi njenemu zdravju;
- nepotrebna ali neprimerna usmrtitev živali.

5. člen

V tem zakonu uporabljeni izrazi pomenijo:

1. dobaviteljska organizacija laboratorijskih živali (v nadaljnjem besedilu: dobaviteljska organizacija) je fizična ali pravna oseba razen vzrejne organizacije laboratorijskih živali, ki dobavlja živali z namenom njihove uporabe v poskusih ali v znanstvenoraziskovalnem ali izobraževalnem delu na izoliranih organih, tkivih in truplih v ta namen usmrčenih živali;
2. dovoljenje za poskus je dovoljenje upravnega organa, pristojnega za veterinarstvo, za izvajanje poskusov v okviru projekta;
3. hišne živali so psi, domače mačke, sobne ptice, mali glodavci, terarijske, akvarijske in druge živali, ki so namenjene za družbo, varstvo ali pomoč človeku;
4. javno mesto je javni kraj, kot je opredeljen v zakonu, ki ureja varstvo javnega reda in miru, razen površin, na katerih ni oziroma ni pričakovati večjega števila ljudi;
5. javno zbiranje pomeni organiziran javni shod ali organizirano javno prireditev, kot ju opredeljuje zakon, ki ureja javna zbiranja (npr. razstave, tekmovanja in predstave);
6. laboratorijske živali so poskusne živali, ki se vzrejajo z namenom njihove uporabe v poskusih ali v znanstvenoraziskovalnem ali izobraževalnem delu na izoliranih organih, tkivih in truplih v ta namen usmrčenih živali;
7. motnja v obnašanju je oblika obnašanja, ki glede na pogostnost ali potek odstopa od obnašanja pripadnikov iste vrste živali v razmerah, ki jim dovoljujejo v celoti razviti vrsti značilno obnašanje;

8. načelo 3R je skupek načela zamenjave uporabe poskusnih živali z metodami, ki ne zahtevajo njihove uporabe, načela uporabe čim manjšega števila poskusnih živali in načela izboljšanja pogojev reje in oskrbe poskusnih živali ter izvajanja poskusov;
9. nevaren pes je poleg psa, ki izpolnjuje pogoje za nevarno žival, tudi pes, ki je ugriznil človeka oziroma žival. Za nevarne pse se ne štejejo:
  - službeni policijski ali vojaški psi, katerih ugriz je posledica izvajanja službene dolžnosti;
  - psi, katerih ugriz je posledica nedovoljenega vstopa osebe v objekt ali na ograjeno zemljišče, ki je na vhodu označeno z opozorilnim znakom;
  - psi, katerih ugriz je posledica ravnanja z njimi med veterinarskimi posegi;
  - psi, ki še niso dopolnili devet mesecev starosti in so v tem obdobju ugriznili enkrat, datum skotitve psa pa je bil vnesen v centralni register psov že pred ugrizom;
10. nevarne živali so živali, ki ogrožajo okolico zaradi svoje neobvladljivosti oziroma kažejo napadalno vedenje do človeka;
11. nezdržljive živali pri nastanitvi so živali, ki si lahko medsebojno povzročijo nezaželeno brejost, poškodbe ali smrt;
12. omamljanje živali je kakršenkoli dovoljeni postopek, ki povzroči stanje neobčutljivosti, ki traja, dokler žival ni mrtva, in se ji na ta način prihrani trpljenje, ki se mu je mogoče izogniti;
13. pes pomočnik invalidov je pes, ki je šolan ali je v postopku šolanja za pomoč invalidom in spremlja invalidno osebo ali svojega trenerja;
14. pes vodič slepih je pes, ki je šolan ali je v postopku šolanja za vodenje slepih in spremlja slepo ali slabovidno osebo ali svojega trenerja;
15. poskus na živali pomeni postopek iz Direktive 2010/63/EU in je uporaba poskusne živali v poskusne ali druge znanstvene ali izobraževalne namene, ki lahko živali povzroči trpljenje, stisko ali trajne poškodbe, enakovredne ali hujše od vboda igle, izvedenega v skladu z dobro veterinarsko prakso;
16. poskusne živali so živali, ki se uporabljajo ali so namenjene za uporabo v poskusu, vključno z larvalnimi oblikami, ki se samostojno prehranjujejo, in fetalnimi oblikami sesalcev od zadnje tretjine normalnega prenatalnega razvoja ter zgodnejše razvojne stopnje živali, če se jih pusti pri življenju po tej razvojni stopnji in bodo zaradi izvedenih poskusov občutile bolečine, trpljenje, stisko ali trajne poškodbe, potem ko dosežejo to razvojno stopnjo. Za poskusne živali se štejejo tudi živi glavonožci, ki se uporabljajo ali so namenjeni za uporabo v poskusu;
17. prevoz živali je postopek, povezan s premeščanjem živali s prevoznim sredstvom, in traja od natovarjanja živali v kraju izvora do raztovarjanja živali v namembnem kraju;
18. pristojna veterinarska organizacija je veterinarska organizacija s koncesijo za cepljenje psov proti steklini v skladu z zakonom, ki ureja veterinarstvo;
19. projekt je program dela, ki ima opredeljen znanstveni cilj in vključuje posamezen poskus, serijo poskusov ali več serij poskusov na živalih;
20. prostoživeče živali so živali prosto živečih živalskih vrst, kot jih določa zakon, ki ureja ohranjanje narave;
21. rejne živali so kopitarji, parkljarji, perutnina, kunci, kožuharji in druge živali, ki se vzrejajo ali redijo za proizvodnjo hrane, volne, kož, krzna ali za druge gospodarske namene;
22. skrbnik živali je pravna ali fizična oseba, ki odgovarja za žival, ne glede na to, ali je njen lastnik ali zanjo le skrbi. Skrbnik zapuščene živali je imetnik zavetišča oziroma občina, če ne zagotovi zavetišča;
23. snemanje pomeni postopek izdelave posnetka v komercialne namene, v katerem vodeno nastopajo živali;
24. tehnoapatije so poškodbe ali bolezenske spremembe, ki nastanejo neposredno ali posredno zaradi neustreznega bivališča, opreme ali sistema reje;
25. trpljenje živali so bolečine, strah, poškodbe, pohabljenje, degeneracija, hiranje ali obolevanje ter čezmerno in nepotrebno vznemirjanje, ki jih povzroči človek;
26. ugriz je poškodba živali ali človeka, ki jo povzroči pes z zobmi, pri čemer pride do prekinitve kontinuitete kože ali sluznice;

27. uporabniška organizacija poskusnih živali (v nadaljnjem besedilu: uporabniška organizacija) je fizična ali pravna oseba, ki uporablja živali v poskusih;
28. usmrnitev živali je predpisan postopek odvzema življenja živali;
29. vzrejna organizacija laboratorijskih živali (v nadaljnjem besedilu: vzrejna organizacija) je fizična ali pravna oseba, ki vzreja oziroma redi živali z namenom njihove uporabe v poskusih ali za znanstvenoraziskovalno ali izobraževalno delo na izoliranih organih, tkivih in truplih v ta namen usmrčenih živali;
30. zakol živali je usmrnitev živali za prehrano ljudi. Obredni zakol živali je zakol živali z verskim obredom;
31. zapuščene živali so najdene, oddane ali odvzete hišne živali razen prostoživečih živali;
32. zavetišče je objekt, v katerem se poskrbi za pomoč, oskrbo in namestitev zapuščenih živali;
33. živali so živi vretenčarji razen človeka.

6. člen

Lastnik psa mora zagotoviti, da je pes do dopolnjenega tretjega meseca starosti označen na predpisan način.

Lastnik psa mora v sedmih dneh od pridobitve prijaviti psa pristojni veterinarski organizaciji. Mladiča mora prijaviti najpozneje do dopolnjenega tretjega meseca njegove starosti.

Pristojna veterinarska organizacija mora ob prijavi iz prejšnjega odstavka v centralni register psov, ki se vodi pri upravnem organu, pristojnem za veterinarstvo, vnesti naslednje podatke:

- o psu;
- o izvoru psa, če je ta skoten po 1. januarju 2015;
- osebno ime ali firmo, naslov prebivališča ali sedež, enotno matično številko občana (EMŠO) ali matično številko pravne osebe (MŠ) lastnika psa, oziroma za službene pse podatke o državnem organu.

Lastnik psa mora javiti:

- pristojni veterinarski organizaciji pogin in spremembo lastništva psa ter evtanazijo psa, če ni izvedena v pristojni veterinarski organizaciji;
- pristojni veterinarski organizaciji ali zavetišču pobeg in odtujitev psa.

Pristojna veterinarska organizacija in zavetišče morata podatke iz prejšnjega odstavka vnesti v centralni register psov.

Če je lastnik psa fizična oseba, se lahko v centralni register psov kot lastnik vpiše le oseba, ki je dopolnila 18 let, pri čemer se starost lastnika ugotavlja z vpogledom v osebni dokument. Če postane lastnik psa oseba, mlajša od 18 let, se v centralni register psov do njene polnoletnosti vpiše njenega zakonitega zastopnika.

Izvor psa se za pse, skotene v Republiki Sloveniji, izkazuje s številko mikročipa ali druge označitve matere psa. Če je pes posvojen iz zavetišča, se kot izvor psa šteje zavetišče. Pri trgovanju, uvozu ali nekomercialnem premiku psa se izvor psa izkazuje s predpisanim dokumentom, ki spremlja žival.

Osebni podatki iz tretjega odstavka tega člena se obdelujejo za vodenje in vzdrževanje centralnega registra psov ter za odločanje po tem zakonu in po zakonu, ki ureja veterinarska merila skladnosti. Upravni organ, pristojen za veterinarstvo, in pristojne veterinarske organizacije pridobijo navedene osebne podatke od lastnikov psov ter za

potrebe preverjanja točnosti pridobljenih podatkov tudi iz centralnega registra prebivalstva. Upravni organ, pristojen za veterinarstvo, lahko pridobiva osebne podatke iz tretjega odstavka tega člena iz centralnega registra prebivalstva tudi z neposrednim elektronskim dostopom ali s povezavo med centralnim registrom prebivalstva in centralnim registrom psov in jih lahko vpogleda, prepíše ali izpiše ter nadalje obdeluje v postopkih po tem zakonu in po zakonu, ki ureja veterinarska merila skladnosti.

Upravni organ, pristojen za veterinarstvo, lahko vodi tudi registre za druge vrste hišnih živali, če so podani strokovni razlogi, zaradi katerih morajo biti te živali označene na predpisan način. Za te registre se smiselno uporabljajo določbe prve in tretje alinee tretjega odstavka tega člena ter četrtega, petega, šestega in osmega odstavka tega člena.

Način označitve iz prvega odstavka in podrobnejše podatke o psu iz prve alinee tretjega odstavka tega člena, ki se vodijo v centralnem registru psov, predpiše minister, pristojen za veterinarstvo (v nadaljnjem besedilu: minister).

II. ZAŠČITA ŽIVALI

1. Reja živali

7. člen

Skrbnik živali mora živali zagotoviti:

- bivališče, hrano, vodo in oskrbo na način, ki je glede na vrsto živali, pasmo, starost, stopnjo razvoja, prilagoditve in udomačitve primeren njenim fiziološkim in etološkim potrebam v skladu z ustaljenimi izkušnjami in znanstvenimi spoznanji;
- svobodo gibanja, primerno živali glede na njeno vrsto, pasmo, starost, stopnjo razvoja, prilagoditve in udomačitve, ki preprečuje nepotrebno trpljenje;
- dovolj prostora, če je privezana ali zaprta, glede na njene fiziološke in etološke potrebe v skladu z ustaljenimi izkušnjami in znanstvenimi spoznanji;
- svetlobo, toploto, vlažnost, kroženje zraka, zračenje, koncentracijo plinov, higieno in intenzivnost hrupa v prostoru, kjer je žival, ki ustreza njeni vrsti in stopnji razvoja, prilagoditvi in udomačitvi, fiziološkim in etološkim potrebam ter predpisanim higienskimi pogojem;
- ločeno nastanitev nezdružljivih živali.

Skrbnik živali mora preprečevati napake v reji, ki povzročajo tehnopatije in motnje v obnašanju.

Če je opustitev iz prvega in drugega odstavka tega člena storjena naklepno in nastanejo posledice iz 4. člena tega zakona, se šteje, da gre za mučenje živali.

8. člen

Bolne, poškodovane in onemogle živali morajo biti takoj ustrezno oskrbljene.

Zagotovljena mora biti ustrezna ločena namestitvev bolnih, poškodovanih ali onemoglih živali.

Skrbnik živali mora zagotoviti redno preverjanje zdravstvenega stanja in dobrobiti živali, kar mora biti opravljeno tako pogosto, da se prepreči nepotrebno trpljenje živali. Stanje

rejnih živali v intenzivnih rejah mora biti preverjeno vsaj enkrat dnevno, o čemer mora voditi predpisane evidence.

Podrobnejše pogoje o evidencah iz prejšnjega odstavka predpiše minister.

9. člen

Skrbnik živali mora poskrbeti, da je tehnična oprema v rejah vsaj enkrat dnevno pregledana in da so morebitne okvare odpravljene v najkrajšem času. Če to ni možno, je treba z uporabo nadomestnih metod krmljenja in napajanja ter vzdrževanja higiene zavarovati zdravje in dobro počutje živali.

Če se uporablja umetno prezračevanje bivališča živali, mora biti zagotovljen rezervni sistem, ki zadošča za ohranitev zdravja in dobrega počutja živali do odprave napake na osnovnem sistemu, in alarmni sistem, ki opozarja skrbnika na okvaro v prezračevalnem sistemu. Alarmni sistem mora biti redno vzdrževan in preizkušan na predpisan način.

10. člen

Hišne živali se lahko osebam, mlajšim od 18 let, prodaja, oddaja ali podarja le ob navzočnosti enega od staršev ali skrbnika.

Prodajalec, zaposleni v zavetišču ali oseba, ki podarja hišno žival, sme od vsake osebe, za katero domneva, da ne izpolnjuje pogoja iz prejšnjega odstavka, zahtevati, da predhodno izkaže svojo starost z javno listino, s katero se dokazuje istovetnost oseb. Če oseba to odkloni, se ji ne sme prodati, oddati ali podariti hišne živali.

11. člen

Skrbnik hišne živali, mora z osamitvijo, kontracepcijo, sterilizacijo ali kastracijo živali preprečiti rojstvo nezaželenih živali oziroma tistih živali, katerim ne more ali noče zagotoviti oskrbe po tem zakonu.

Skrbnik živali mora z ustrezno vzgojo in šolanjem oziroma z drugimi ukrepi zagotoviti, da žival ni nevarna okolici.

Skrbnik psa mora na javnem mestu zagotoviti fizično varstvo psa tako, da je pes na povodcu.

Določba prejšnjega odstavka se ne uporablja za:

- pse na javnih mestih, ki so s predpisom lokalne skupnosti ali s privolitvijo lastnika javnega mesta namenjena sprehajanju in druženju psov ter so ustrezno označena in ograjena tako, da je psom onemogočen pobeg;
- lovske pse v času lova v skladu z zakonom, ki ureja lovstvo.

12. člen

Skrbniki živali in prevozniki živali morajo zagotoviti fizično varstvo nevarnih živali.

Skrbniki nevarnih psov morajo zagotoviti fizično varstvo psov na enega izmed naslednjih načinov:

- da so psi na povodcu in opremljeni z nagobčnikom,

- da so zaprti v pesjaku ali objektu,
- da so v ograjenem prostoru z ograjo, visoko najmanj 1,8 m, ki je na vhodu označen z opozorilnim znakom.

Nevarnega psa ni dovoljeno zaupati v vodenje osebam, ki so mlajše od 16 let.

13. člen

Psi-vodiči slepih in psi-pomočniki invalidov imajo skupaj s svojim skrbnikom vstop na vsa javna mesta in v sredstva javnega prevoza.

Psom iz prejšnjega odstavka ni treba imeti nagobčnika na javnih mestih in v sredstvih javnega prevoza.

14. člen

Skrbniki živali lahko oddajo živali v hotel, kjer se te živali nastanijo in oskrbujejo na stroške skrbnika živali.

Imetnik hotela za živali je lahko vsaka pravna ali fizična oseba, če za to izpolnjuje predpisane pogoje.

Izpolnjevanje predpisanih pogojev za začetek delovanja hotela ugotavlja upravni organ, pristojen za veterinarstvo v upravnem postopku.

Imetnik hotela prevzema obveznosti skrbnika za čas nastanitve in oskrbe živali iz prvega odstavka tega člena.

14.a člen

Živali je dovoljeno uporabljati na javnem zbiranju ali snemanju le, če jim je prihranjeno nepotrebno trpljenje in ne gre za prepovedano ravnanje iz 15. člena tega zakona ter jim je zagotovljena oskrba v skladu z etološkimi potrebami glede na vrsto živali. Uporaba živali prostoživečih živalskih vrst za nastopanje ali prikazovanje v cirkusih in cirkusom podobnih prireditvah je prepovedana.

Če je pričakovati, da bo zaradi dejavnosti iz prejšnjega odstavka ogrožena dobrobit živali (npr. napor, dolgotrajnost, izčrpanost), mora organizator zagotoviti prisotnost veterinarja in upoštevati njegova strokovna navodila.

Podrobnejše pogoje iz prvega in drugega odstavka tega člena predpiše minister.

15. člen

Prepovedana ravnanja so:

- zbadanje živali, stiskanje, natezanje ali zvijanje delov telesa živali, obešanje, če ne gre za strokovne posege, udarjanje, potapljanje ali drugačno dušenje živali, metanje, suvanje ali namerno povoženje živali ter spolno občevanje med človekom in živaljo, z njim izenačeno spolno ravnanje ali kakšno drugo spolno dejanje zaradi zadovoljevanja človekovih spolnih potreb;
- izpostavljanje živali ognju, vročim, jedkim ali strupenim sredstvom ter drugim fizikalnim ali kemičnim učinkom v nasprotju z določbami tega zakona;

- prisilno hranjenje, če to ni v zdravstvene ali v znanstveno-raziskovalne namene, puljenje perja živi perjadi, trganje rib s trnkov in druga podobna dejanja v nasprotju z določbami tega zakona;
- streljanje živali ne glede na vrsto orožja oziroma strelne naprave;
- obmetavanje s petardami ali drugimi pirotehničnimi sredstvi, obmetavanje s kamenjem ali drugimi predmeti, prodaja in uporaba sredstev (npr. pasti stopalk in zank), ki žival imobilizirajo tako, da je ne usmrtijo, povzročene pa so ji poškodbe in bolečina. Ne glede na prejšnji stavek je dovoljena prodaja in uporaba limanic za zatiranje škodljivih glodavcev;
- organiziranje borb živali, uporaba živali za borbe, spodbujanje ter šolanje živali za borbo z drugo živaljo;
- uporaba živih živali za hrano ali vabo; izjemoma je dopustna uporaba živih živali za hrano, če so pogoji približani pogojem v naravi;
- preobremenjevanje živali, uporaba plemensko nezrelih živali (premladih ali spolno nezrelih živali) za razplod, onemogočanje potrebnega počitka, preskubljenje perutnine, aplikacija farmacevtskih preparatov ali drugih snovi z namenom izboljšanja športnih dosežkov (doping) ter uporaba bolne, ranjene, poškodovane ali ustraševane živali oziroma njeno fizično izkoriščanje;
- vzreja, vzgoja in šolanje na način in s pripomočki, ki živali povzročajo bolečine ali kako drugače škodijo njenemu zdravju;
- preganjanje v naravnem ali urbanem okolju živečih živali razen za izvajanje veterinarskih ukrepov in za ukrepe za varovanje premoženja na način, ki živali ne povzroča nepotrebnega trpljenja;
- lov na divjad v času lovopusta, lov na vodeče samice v času poleganja in dojenja mladičev ter neupravičena opustitev zasledovanja obstreljene divjadi;
- namerna trajna ali začasna zapustitev živali;
- krmljenje živali s snovjo, ki ji povzroča, trpljenje, poškodbe ali smrt;
- izpustitev prostoživeče živali, ki je bila vzrejena s pomočjo človeka, v naravo, če ni pripravljena za preživetje v naravnem okolju;
- lov divjadi z namenom gojenja v nasprotju s predpisi o lovstvu in ribištvu;
- zadrževanje prostoživečih živali v neregistriranih živalskih vrtovih;
- reja vretenčarjev, ki kažejo sami ali njihovi potomci dedne napake, ki povzročajo trpljenje živali; ta prepoved ne velja za rejo gensko spremenjenih organizmov v zaprtem sistemu, če reja poteka v skladu s predpisi, ki urejajo ravnanje z gensko spremenjenimi organizmi;
- posegi na živalih, opravljeni v nasprotju s predpisi;
- spodbujanje napadalnosti živali do človeka ali živali, razen za namen šolanja psov ali uporabe službenih policijskih in vojaških psov;
- dejavnost prodaje psov, ki ne izhajajo iz lastne vzreje nosilca dejavnosti;
- tek živali, privezane na motorno prometno sredstvo;
- reja in lov na živali zgolj zaradi pridobivanja njihovih kožuhov, kož ali perja.

Ne glede na določbe prejšnjega odstavka so dovoljena naslednja ravnanja:

- a) odlov živali v skladu s predpisi o lovstvu in ribištvu;
- b) odvzem živali iz narave v skladu s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave, lovstvo in ribištvo;
- c) streljanje gojene divjadi v oborah, kadar živali ni mogoče fiksirati z namenom zakola oziroma bi to dejanje ogrožalo varstvo in zaščito ljudi oziroma živali;
- d) omama, anestezija ali usmrtitev nevarnih živali, če je to povezano z varstvom in zaščito ljudi ali živali.

Če je ravnanje iz prvega odstavka tega člena storjeno naklepno in zaradi tega nastanejo posledice iz 4. člena tega zakona, se šteje, da gre za mučenje živali.

2. Prevoz živali

16. člen

Prevoz živali in postopki, povezani z njim, morajo potekati v skladu z Uredbo Sveta št. (ES) 1/2005 z dne 22. decembra 2004 o zaščiti živali med prevozom in postopki, povezanimi z njim, in o spremembi Direktiv 64/432/EGS in 93/119/ES ter Uredbe (ES) 1255/97 (UL L št. 3 z dne 5. 1. 2005, str. 1, z vsemi spremembami; v nadaljnjem besedilu: Uredba 1/2005/ES).

17. člen

Pri prevozih živali, ki niso urejeni z Uredbo 1/2005/ES, se šteje za neustrezen prevoz živali:

- prevoz živali, ki niso sposobne za prevoz (živali v predpisanem obdobju pred ali po porodu, bolne ali poškodovane živali ter novorojene živali, pri katerih popkovina ni povsem zaceljena); ta določba ne velja za bolne ali poškodovane živali in za živali, ki se prevažajo z namenom zdravljenja, če je prevoz odobril pristojni veterinarski delavec, ali zaradi znanstvenih raziskav, če je prevoz odobril pristojni veterinarski delavec ali strokovnjak za zaščito živali iz prvega odstavka 23. člena tega zakona;
- prevoz živali v nepokritih cestnih prevoznih sredstvih, v nepokritem delu plovila ali zrakoplova, če živali niso zavarovane pred vremenskimi nevšečnostmi in razlikami v klimatskih pogojih;
- prevoz živali poleti oziroma v toplih mesecih, v zaprtih prevoznih sredstvih, zabojnikih, kletkah ipd., če v času prevoza ni zagotovljeno ustrezno prezračevanje;
- prevoz živali, ki so občutljive na temperaturne spremembe, če med prevozom ni zagotovljena ustrezna temperatura;
- prevoz, ki povzroča živali nepotrebno trpljenje zaradi nezadostne površine, višine, nezadostnega napajanja ali krmljenja živali;
- če je namestitev živali v prevoznem sredstvu taka, da so možne poškodbe ali izpadanje živali iz prevoznega sredstva;
- prevoz vodnih živali, če ni zagotovljena zadostna količina vode z ustrezno temperaturo in kisikom;
- prevoz panjev s čebeljimi družinami, če ni zagotovljeno ustrezno zračenje;
- če se skupno z živalmi prevažata blago, ki je škodljivo za zdravje živali;
- pošiljanje živali po poštnem povzetju; ta določba ne velja za čebele.

Če je ravnanje iz prvega odstavka tega člena storjena naklepno in nastanejo posledice iz 4. člena tega zakona, se šteje, da gre za mučenje živali.

3. Bolne in poškodovane živali ter izvajanje posegov na živalih

18. člen

Skrbnik živali mora pravočasno zahtevati veterinarsko pomoč in oskrbo bolnih ali poškodovanih živali, veterinarsko pomoč pri porodih, kadar je potrebna, in ustrezno nego bolnih, poškodovanih in onemoglih živali.

19. člen

Pri bolečih posegih na vretenčarjih je obvezna anestezija. V primerih ko z lokalno anestezijo živali ni mogoče zanesljivo preprečiti bolečine, je obvezna splošna anestezija živali.

Anestezija ni potrebna, če je tako predpisano ali če po veterinarski presoji v posameznih primerih ni izvedljiva ali potrebna. Praviloma anestezija živali ni potrebna, če ni potrebna pri podobnih posegih na človeku.

Izvajanje bolečih posegov na živalih brez anestezije v nasprotju s tem zakonom, ki je storjeno naklepno, se šteje za mučenje živali.

20. člen

Prepovedano je in se šteje za mučenje živali popolno ali delno amputiranje telesnih delov in popolni ali delni odvzem ali uničenje organov ali tkiv vretenčarjev, ki je storjeno naklepno, razen če je:

- poseg po veterinarski presoji potreben za ugotavljanje bolezni in za rešitev ali ozdravljenje živali;
- poseg v znanstveno-raziskovalne namene v skladu s predpisi;
- sterilizacija oziroma kastracija potrebna za zmanjšanje razmnoževanja živali, agresivnosti, načina reje ali preprečevanja razmnoževanja živali z dednimi hibami;
- popoln ali delni odvzem organov ali tkiv potreben za transplantacijo, za vzgajanje celičnih ali tkivnih kultur ali pregled izoliranih organov, tkiv ali celic, za diagnostične namene ali pripravo gojišč v skladu s predpisi;
- poseg pri rejni živali potreben, da se v reji preprečijo večje poškodbe ali obolenja;
- skrajšanje enega uhlja za največ 1/4 pri mački, ki živi prosto v okolju, izvedeno zaradi označitve sterilizirane oziroma kastrirane živali pod pogojem, da je poseg opravljen pod splošno anestezijo.

Prepovedani so naslednji posegi:

- odstranjevanje krempljev mačkam in odstranjevanje glasilk živalim;
- odstranjevanje rožnih nastavkov z uporabo jedkih snovi;
- krajšanje kljunov perutnini, razen če je opravljeno z namenom, da se preprečijo večje poškodbe in obolenja v rejah;
- amputacije ali kastracije z elastičnim obročkom;
- krajšanje uhljev živalim, razen v primerih iz šeste alineje prejšnjega odstavka, ali če je poseg po strokovnem mnenju veterinarja v korist živali in ga opravi veterinar;
- krajšanje repov psom, razen če je poseg po strokovnem mnenju veterinarja v korist živali in ga opravi veterinar;
- odstranjevanje analnih mešičkov belim dihurjem, razen če je poseg po strokovnem mnenju veterinarja v korist živali in ga opravi veterinar.

4. Poskusi na živalih in delo na izoliranih tkivih, organih in truplih predhodno usmrčenih živali

20.a člen

Vzrejne organizacije, dobaviteljske organizacije in uporabniške organizacije mora pred začetkom opravljanja dejavnosti odobriti upravni organ, pristojen za veterinarstvo.

Organizacije iz prejšnjega odstavka seodobrijo, če izpolnjujejo predpisane pogoje glede prostorov, opreme, tehničnih pripomočkov, izobrazbe in usposobljenosti kadrov, zagotavljanja zdravstvenega varstva poskusnih živali, odstranjevanja živalskih stranskih

produktov ter strokovne podpore za zaščito, dobrobit poskusnih živali in veterinarsko oskrbo. Upravni organ, pristojen za veterinarstvo, vodi evidenco odobrenih organizacij z naslednjimi podatki: ime in naslov odobrene organizacije, osebno ime strokovnjaka za dobrobit živali, vrste živali, številka in datum odločbe o odobritvi.

Odobrena organizacija mora imenovati komisijo za dobrobit živali, ki osebju svetuje v zvezi z dobrobitjo, nabavo, oskrbo in uporabo živali ter uporabo načela 3R. Nasvete in sprejete odločitve vodi v pisni obliki in jih hrani najmanj 5 let.

Odobrene organizacije morajo zagotavljati ustrezno oskrbo in nastanitev poskusnih živali, predpisano označevanje in identifikacijo poskusnih živali ter vodenje predpisanih evidenc in poročanje upravnemu organu, pristojnemu za veterinarstvo.

Če se pri izvajanju nadzorstva ugotovi, da odobrena organizacija ne izpolnjuje več predpisanih pogojev iz drugega in tretjega odstavka tega člena oziroma če krši obveznosti iz prejšnjega odstavka, ji uradni veterinar odredi ukrepe in rok za odpravo nepravilnosti. Če ugotovljene nepravilnosti ogrožajo dobrobit poskusnih živali, uradni veterinar organizaciji do odprave nepravilnosti prepove opravljanje dejavnosti iz prvega odstavka tega člena. Če odobrena organizacija v določenem roku ne izvede odrejenih ukrepov, se odobritev odvzame in se organizacijo izbriše iz evidence iz drugega odstavka tega člena.

V času prepovedi opravljanja dejavnosti in v primeru odvzema odobritve mora organizacija iz prvega odstavka tega člena na lastne stroške zagotoviti, da ni ogrožena dobrobit poskusnih živali.

Podrobnejše pogoje za izvajanje tega člena predpiše minister v soglasju z ministri, pristojnimi za znanost, visoko šolstvo in okolje.

21. člen

Poskuse na živalih lahko izvajajo le uporabniške organizacije, ki so odobrene v skladu s prejšnjim členom in imajo dovoljenje za poskus upravnega organa, pristojnega za veterinarstvo.

O vlogi za izdajo dovoljenja za poskus se odloči v skladu z oceno etične komisije iz 23. člena tega zakona o utemeljenosti in obsegu predlaganega poskusa. V dovoljenju se navede uporabniško organizacijo in sedež, osebo, odgovorno za izvajanje projekta v skladu z dovoljenjem za poskus, lokacije, kjer se bo projekt izvajal, pogoje, pod katerimi je dovoljeno izvesti poskus, in morebitno zahtevo za retrospektivno oceno projekta. Dovoljenje se izda za omejen čas glede na namen projekta in najdlje za pet let.

Za večkratne generične projekte, ki jih izvaja ista uporabniška organizacija in se izvajajo za izpolnitev predpisanih zahtev, proizvodnjo ali diagnostične namene po uveljavljenih metodah, se izda skupno dovoljenje za poskus.

Ne glede na zakon, ki ureja splošni upravni postopek, se lahko rok za izdajo dovoljenja za poskus za zapletene ali večdisciplinarne projekte podaljša za petnajst delovnih dni, o čemer upravni organ, pristojen za veterinarstvo, pred iztekom roka obvesti vlagatelja.

Za vsako spremembo projekta, ki bi lahko negativno vplivala na dobrobit živali, je potrebna sprememba ali podaljšanje dovoljenja za poskus, ki se izvede po postopku iz drugega odstavka tega člena.

Dovoljenje za poskus se odvzame, če uporabniška organizacija poskus izvaja v nasprotju z dovoljenjem za poskus in to ogroža dobrobit živali. Če ugotovljene nepravilnosti

ne ogrožajo dobrobiti živali, se uporabniški organizaciji odredi ukrepe in rok za odpravo nepravilnosti. Če uporabniška organizacija v odrejenem roku ne odpravi nepravilnosti, se ji dovoljenje za poskus odvzame. Uporabniška organizacija lahko ponovno vloži vlogo za odobritev po treh mesecih od izvršljivosti odločbe o odvzemu odobritve.

Podrobnejšo vsebino ocene iz drugega odstavka tega člena ter pogoje za spremembo, podaljšanje ali odvzem dovoljenja za poskus predpiše minister v soglasju z ministri, pristojnimi za znanost, visoko šolstvo in okolje.

21.a člen

Poskuse na živalih je dovoljeno izvajati le za naslednje namene:

- a) temeljne raziskave;
- b) translacijske ali uporabne raziskave s katerim koli od naslednjih ciljev:
  - odvrčanje, preprečevanje, diagnosticiranje ali zdravljenje bolezni, slabega zdravstvenega stanja, drugih bolezenskih sprememb ali njihovih učinkov pri človeku, živalih ali rastlinah,
  - ocena, odkrivanje, uravnavanje ali spreminjanje fizioloških stanj pri človeku, živalih ali rastlinah,
  - dobrobit živali in izboljšanje proizvodnih pogojev za živali iz vzreje za kmetijske namene;
- c) razvoj, izdelava ali preskušanje kakovosti, učinkovitosti in varnosti zdravil, živil in krme ter drugih snovi ali izdelkov za doseganje cilja iz prejšnje točke;
- č) zaščita naravnega okolja zaradi varovanja zdravja ali dobrobiti ljudi ali živali;
- d) raziskave, usmerjene v ohranjanje živalskih vrst;
- e) visokošolsko izobraževanje v skladu z 22. členom tega zakona ter usposabljanje za pridobitev, ohranjanje ali izboljšanje strokovnega poklicnega znanja;
- f) sodnomedicinske raziskave.

Za poskus na živali se ne štejejo neeksperimentalne kmetijske prakse, neeksperimentalne klinične veterinarske prakse, veterinarska klinična preskušanja, potrebna za izdajo dovoljenja za promet z zdravilom za uporabo v veterinarski medicini, prakse, ki se izvajajo za namene priznane reje živali, in prakse, ki se izvajajo predvsem za namene identifikacije živali.

Za izdajo dovoljenja za poskus mora poskus izpolnjevati naslednje splošne pogoje:

- izvaja se v okviru projekta;
- izvaja se znotraj uporabniške organizacije, razen če upravni organ, pristojen za veterinarstvo, dovoli odstopanje na podlagi znanstvene utemeljitve;
- izvaja se pod splošno ali lokalno anestezijo poskusnih živali, razen če je to neprimerno glede na namen poskusa in se uporablja analgezija ali druga ustrezna metoda za zagotovitev, da sta trpljenje in stiska poskusnih živali čim manjši;
- izvaja se na laboratorijskih živalih, ki izvirajo iz vzrejne organizacije, razen če upravni organ, pristojen za veterinarstvo, dovoli odstopanje na podlagi znanstvene utemeljitve;
- upošteva se načelo 3R;
- za izvajanje poskusa, oskrbo poskusnih živali ter usmrtitev poskusnih živali je na kraju samem na voljo dovolj osebja, ki je ustrezno izobraženo in usposobljeno;
- uporabniška organizacija zagotovi ustrezne naprave in opremo za učinkovito in nemoteno izvajanje poskusov.

Poskus na živali ni dovoljen:

- če povzroča hudo trpljenje ali stisko, ki sta dolgotrajna in ju ni mogoče olajšati;

- če se v Evropski uniji priznava druga metoda ali preskusna strategija, ki ne zahteva uporabe živih živali;
- za preskušanje bojnih sredstev, kozmetičnih preparatov, tobačnih ali alkoholnih izdelkov;
- brez anestezije, če se uporabljajo sredstva za hromljenje mišic.

Na živalih ogroženih vrst, na primatih, razen človeka, na živalih, odvzetih iz naravnega okolja, in na zapuščenih živalih se poskusi lahko izvajajo le v skladu s predpisanimi pogoji.

Uporabniške organizacije morajo pri načrtovanju projektov upoštevati podatke iz drugih držav članic Evropske unije, pridobljene s poskusi, izvedenimi v skladu s predpisi Unije. Podvajanje tovrstnih poskusov se dovoli le izjemoma, če je to potrebno za zaščito javnega zdravja, varnosti ali okolja. Podvajanje se ne dovoli, če poskusna metoda ali strategija dokazano ne prinaša novih spoznanj.

Uporabniška organizacija mora:

- poskuse izvajati v skladu z dovoljenjem za poskus;
- zagotoviti, da se poskusno žival po končanem poskusu ustrezno zdravi ali usmrti, če je to potrebno zaradi dobrobiti živali;
- v največji mogoči meri preprečiti pogin poskusne živali kot končni rezultat poskusa na živali in ga nadomestiti s predčasno usmrtiljivo poskusne živali;
- zagotoviti, da se poskusna žival, ki je že bila uporabljena v enem ali več poskusih, uporabi v novem poskusu le ob upoštevanju predpisanih pogojev, zlasti glede težavnosti preteklih in novega poskusa ter zdravstvenega stanja poskusne živali.

Upravni organ, pristojen za veterinarstvo, na spletni strani objavi netehnične povzetke izvedenih projektov ob upoštevanju varovanja intelektualne lastnine in zaupnih podatkov.

Izvajanje poskusov na živalih brez dovoljenja iz 21. člena ali v nasprotju s sedmim odstavkom tega člena, ki je storjeno naklepno, se šteje za mučenje živali.

22. člen

Prepovedani so poskusi na živalih z razvitim živčnim sistemom za zaznavanje bolečin v izobraževalne namene.

Ne glede na določbe prejšnjega odstavka lahko upravni organ, pristojen za veterinarstvo, z odločbo v upravnem postopku dovoli poskuse iz prejšnjega odstavka, če se izvajajo v visokošolskih zavodih po predpisih, ki urejajo visoko šolstvo, ali raziskovalnih organizacijah po predpisih, ki urejajo raziskovalno dejavnost (v nadaljnjem besedilu: izvajalec), in so nujni za pridobitev znanj, ki jih pri svojem delu potrebujejo zdravniki pri posegih na ljudeh ali veterinarji pri posegih na živalih, in če ciljev poskusov ni mogoče doseči s pomočjo drugih učnih pripomočkov (film, slika, modeli, preparati ipd.).

22.a člen

Znanstvenoraziskovalno ali izobraževalno delo na izoliranih organih, tkivih in truplih v ta namen usmrčenih živali lahko opravljajo izvajalci del na živalskih tkivih, če so odobreni pri upravnem organu, pristojnem za veterinarstvo.

Izvajalci del na živalskih tkivih se odobrijo, če izpolnjujejo predpisane pogoje glede prostorov, opreme in tehničnih pripomočkov, izobrazbe in usposobljenosti kadrov ter odstranjevanja živalskih stranskih proizvodov. Upravni organ, pristojen za veterinarstvo, vodi

evidenco odobrenih izvajalcev del na živalskih tkivih z naslednjimi podatki: ime in naslov izvajalca del na živalskih tkivih, osebno ime strokovnjaka za dobrobit živali, vrste živali, številka in datum odločbe o odobritvi. Ta evidenca je sestavni del evidence iz drugega odstavka 20.a člena tega zakona.

Za izvajanje del iz tega člena je dovoljena le uporaba laboratorijskih glodavcev. Upravni organ, pristojen za veterinarstvo, lahko na vlogo izvajalca del na živalskih tkivih na podlagi znanstvene utemeljitve in v skladu z mnenjem etične komisije iz 23. člena tega zakona dovoli uporabo drugih živalskih vrst.

Ne glede na prejšnji odstavek je v izobraževalne namene uporaba živali zaščiteneh in ogroženih živalskih vrst, odvzetih iz narave, za delo na izoliranih tkivih, organih in truplih v ta namen usmrčenih živali prepovedana.

Če se pri izvajanju nadzorstva ugotovi, da izvajalec del na živalskih tkivih ne izpolnjuje več pogojev iz drugega odstavka tega člena, če pri nastanitvi, oskrbi ali usmrčitvi živali ne ravna na predpisan način ali če izvaja dela v nasprotju s prigravitvijo iz šestega odstavka tega člena, mu uradni veterinar odredi ukrepe in rok za odpravo nepravilnosti. Če ugotovljene nepravilnosti ogrožajo dobrobit živali, uradni veterinar izvajalcu del na živalskih tkivih prepove opravljanje del na izoliranih organih, tkivih in truplih do odprave nepravilnosti. Če izvajalec ne izvede odrejenih ukrepov ali če krši četrty odstavek, se odobritev odvzame. Izvajalec lahko ponovno vloži vlogo za odobritev po treh mesecih od izvršljivosti odločbe o odvzemu odobritve.

Za izvajanje znanstvenoraziskovalnega ali izobraževalnega dela na izoliranih organih, tkivih in truplih v ta namen usmrčenih živali mora odobreni izvajalec predhodno prigrasiti upravnemu organu, pristojnemu za veterinarstvo, predvideno vrsto in število živali, njihov izvor ter namen uporabe.

Ne glede na prvi odstavek tega člena lahko upravni organ, pristojen za veterinarstvo, dovoli delo na izoliranih organih, tkivih in truplih v ta namen usmrčenih živali tudi izvajalcu, ki ni odobren, če gre za enkratno znanstvenoraziskovalno ali izobraževalno delo in če izvajalec del na živalskih tkivih zagotovi predpisan način usmrčitve ter odstranjevanja živalskih stranskih proizvodov. Upravni organ, pristojen za veterinarstvo, izda dovoljenje na podlagi vloge izvajalca.

Za organizacije, odobrene v skladu z drugim odstavkom 20.a člena tega zakona, se šteje, da so odobrene tudi kot izvajalci del na živalskih tkivih.

Podrobnejše pogoje za izvajanje tega člena predpiše minister v soglasju z ministri, pristojnimi za znanost, visoko šolstvo in okolje.

23. člen

Minister v soglasju z ministri, pristojnimi za znanost, visoko šolstvo in okolje, ustanovi etično komisijo za poskuse na živalih.

Naloge etične komisije so:

- izdajanje ocene iz drugega odstavka 21. člena tega zakona o utemeljenosti in obsegu predlaganega poskusa;
- izdajanje mnenja iz drugega odstavka 22.a člena tega zakona o znanstveni utemeljenosti odstopa od uporabe laboratorijskih živali za delo na izoliranih organih, tkivih in truplih;

- sprejemanje načelnih mnenj v zadevah, povezanih s pridobivanjem, vzrejo, nastanitvijo, oskrbo in uporabo živali v poskusih, za katere je bilo izdano dovoljenje, ter zagotavljanje izmenjave najboljših praks;
- izmenjava podatkov o delovanju komisij za dobrobit živali pri organizacijah iz 20.a člena tega zakona in ocenah poskusov ter dobrih praksah v zvezi s poskusi na živalih znotraj Evropske unije;
- druge naloge v zvezi s poskusi na živalih in delu na izoliranih organih, tkivih in truplih živali na zahtevo upravnega organa, pristojnega za veterinarstvo.

Stroške priprave ocene iz prve alineje prejšnjega odstavka in mnenja iz druge alineje prejšnjega odstavka nosi predlagatelj.

Člani etične komisije za poskuse na živalih so upravičeni do nadomestila, ki ga določi minister v skladu s predpisi.

Sredstva za izplačilo nadomestil iz prejšnjega odstavka zagotovi ministrstvo, pristojno za veterinarstvo.

24. člen

Postopek za izdajo dovoljenja za poskuse na živalih, higiensko-tehnični, organizacijski in kadrovske pogoji, nega in oskrba ter veterinarska oskrba teh živali, evidenca in poročanje o poskusih na živalih, o posegih in terapiji v izobraževalne namene morajo biti v skladu s predpisanimi pogoji.

Upravni organ, pristojen za veterinarstvo, vodi na podlagi prejetih vlog za dovoljenja in letnih poročil izvajalcev poskusov statistično evidenco. Sklepni statistični podatki o številu in vrstah uporabljenih živali ter vrsti poskusov na njih so javni. Dokumentacija o poskusih se mora hraniti najmanj pet let.

5. Zakol živali

25. člen

Zakol se izvaja v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 1099/2009.

Ne glede na četrty odstavky 4. členu Uredbe 1099/09/ES mora biti omamljenje živali izvedeno tudi pri obrednem zakolu, razen če gre za zakol perutnine, kuncev in zajcev izven klavnice za zasebno domačo porabo.

Zakol živali, ki ni urejen z Uredbo 1099/2009/ES, je dovoljeno izvesti le po postopkih, po katerih je žival usmrčena v trenutku, oziroma z ustrezno predhodno omamo.

6. Usmrnitev živali

26. člen

Usmrnitev živali je dovoljena, če:

1. je takšen ukrep odrejen zaradi diagnostičnih preiskav ali preprečevanja ter zatiranja določenih bolezni živali in zoonoz;
2. je iz drugih zdravstvenih razlogov prepovedan zakol bolne ali poškodovane živali;

3. je žival po veterinarski presoji v agoniji, neozdravljivo bolna ali ima poškodbe večje stopnje in ji bolezen oziroma poškodba povzroča trpljenje;
4. je žival dosegla tako starost, da ji odpovedujejo osnovne življenjske funkcije;
5. je to potrebno zaradi ohranjanja naravnega ravnovesja v skladu z zakonom, ki ureja ohranjanje narave;
6. je izvedena zaradi deratizacije škodljivih glodavcev;
7. gre za nevarno žival ali nevarnega psa in nevarnosti ni mogoče drugače preprečiti;
8. gre za žival, ki povzroča občutno škodo in tega ni mogoče drugače preprečiti;
9. gre za nevarnega psa, s katerim ni bilo opravljeno predpisano šolanje iz 26.c člena tega zakona ali to šolanje ni bilo uspešno opravljeno;
10. uradni veterinar na podlagi prijave lastnika psa ugotovi, da je pes neobvladljiv in kaže ponavljajoče znake napadalnega vedenja do ljudi, prijavitelj pa to verjetno izkaže;
11. tako odredi uradni veterinar zaradi zaščite ljudi oziroma živali;
12. je izvedena zaradi pridobivanja kož ali krzna;
13. rejna žival ni primerna za nadaljnjo rejo in ni namenjena za zakol;
14. je vzrejena ali rejena v poskusne namene, vendar zaradi narave poskusa ni primerna za uporabo v tem ali nadaljnjih poskusih in se zato šteje kot odvečna laboratorijska žival, ali če je tak ukrep potreben zaradi zaščite dobrobiti poskusnih živali;
15. je izvedena zaradi zakola živali;
16. je izvedena v skladu s predpisi, ki urejajo lovstvo in ribištvo;
17. je izvedena zaradi odstranjevanja odvečnih enodnevnih piščancev in zarodkov v jajcih;
18. je potrebna za znanstvenoraziskovalno ali izobraževalno delo na izoliranih organih, tkivih in truplih v ta namen usmrčenih živali;
19. je v skladu z izdanim dovoljenjem za poskus iz 21. člena tega zakona;
20. je izvedena za potrebe naravoslovnih muzejev;
21. je izvedena v skladu s 26.b členom tega zakona;
22. je izvedena v skladu z 31. členom tega zakona.

Usmrtitev živali, ki se redijo ali gojijo za proizvodnjo volne, kože, krzna ali drugih proizvodov, ter usmrtitev živali za namen depopulacije se izvede v skladu z Uredbo 1099/2009/ES.

Usmrtitev živali, ki ni urejena z Uredbo 1099/2009/ES, se izvede po postopkih, po katerih je žival usmrčena v trenutku, oziroma z ustrezno predhodno omamo.

Usmrtitev živali, ki je naklepno storjena v nasprotju s prvim odstavkom tega člena se šteje za nepotrebno usmrtitev iz 4. člena tega zakona, če pa je usmrtitev naklepno izvedena v nasprotju z drugim ali tretjim odstavkom tega člena, se šteje za neprimerno usmrtitev iz 4. člena tega zakona.

7. Ugrizi psov in šolanje psov

26.a člen

Zdravnik, ki obravnava poškodbo človeka zaradi ugriza psa, mora osebo napotiti v antirabično ambulanto skladno s predpisi, ki urejajo nalezljive bolezni, pri čemer mora v primeru smrti človeka ali posebno hude telesne poškodbe pisno obvestiti območni urad upravnega organa, pristojnega za veterinarstvo, v roku sedmih dni od obravnave smrti oziroma posebno hude telesne poškodbe in mu posredovati osebno ime ter naslov poškodovane oziroma umrle osebe zaradi izvedbe postopkov iz prvega in tretjega odstavka 26.b člena tega zakona.

Antirabična ambulanta mora vnesti podatke o ugrizu psa v centralni register psov, pozvati skrbnika psa, da se s psom zglati v pristojni veterinarski organizaciji zaradi preveritve suma na steklino in o ugrizu psa obvestiti pristojni območni urad upravnega organa, pristojnega za veterinarstvo.

Pristojna veterinarska organizacija mora podatke o opravljenih pregledih na steklino iz prejšnjega odstavka vnesti v centralni register psov in o rezultatih teh pregledov obvestiti antirabično ambulanto. Če antirabična ambulanta ne prejme podatka o opravljenih pregledih na steklino v roku petnajstih dni od ugriza psa, mora o tem obvestiti območni urad upravnega organa, pristojnega za veterinarstvo.

Pristojna veterinarska organizacija, ki obravnava poškodbo živali zaradi ugriza psa, mora podatke o ugrizih psov v roku treh delovnih dni vnesti v centralni register psov.

O ugrizih psov morajo policija in druge osebe iz 42. člena tega zakona, ki dogodek obravnavajo, v roku 24 ur obvestiti območni urad upravnega organa, pristojnega za veterinarstvo, ki podatke o ugrizih psov vnese v centralni register psov.

26.b člen

Če je pes z ugrizom povzročil ali bil soudeležen pri povzročitvi smrti človeka ali suma posebno hude telesne poškodbe, uradni veterinar zaradi odvrnitve splošne nevarnosti in opazovanja na steklino z ustno odločbo odvzame psa in odredi skrbniku takojšnjo namestitev psa v izolatorij pristojne veterinarske organizacije za obdobje do izključitve suma na steklino.

Če skrbnik psa pri izvedbi ukrepov iz prejšnjega odstavka ne sodeluje, se namestitev psa v izolatorij na njegove stroške odredi zavetišču.

Uradni veterinar odredi usmrnitev psa:

- če je z ugrizom povzročil ali bil soudeležen pri povzročitvi smrti človeka;
- če je iz obvestila iz prvega odstavka prejšnjega člena razvidno, da je pes z ugrizom povzročil ali bil soudeležen pri povzročitvi posebno hude telesne poškodbe.

Usmrnitev iz prejšnjega odstavka se ne sme opraviti pred zaključkom pregledov psa na steklino.

Uradni veterinar lahko za izvedbo odrejenih ukrepov iz tega člena zahteva pomoč policije, zavetišča ali pristojne veterinarske organizacije.

Če je na kraj dogodka iz prvega odstavka tega člena prva prišla policija, mora poleg izvajanja ukrepov v skladu s svojimi pooblastili glede odvrnitve splošne nevarnosti o dogodku nemudoma obvestiti uradnega veterinarja.

Če se sum posebno hude telesne poškodbe ne potrdi z obvestilom iz prvega odstavka prejšnjega člena, se psa vrne skrbniku, ki mora omogočiti dokončanje pregledov na steklino.

Skrbniku psa, ki je povzročil smrt ali posebno hudo telesno poškodbo človeka, upravni organ, pristojen za veterinarstvo, prepove gojitev, posedovanje in vodenje psov, če je že pred tem posedoval psa, ki je povzročil smrt ali posebno hudo telesno poškodbo.

Pritožba zoper odločbe iz tega člena je dovoljena v roku osmih dni od vročitve odločbe.

Stroški, nastali zaradi ukrepov iz tega člena, bremenijo skrbnika živali.

26.c člen

Šolanje psov po tem zakonu je obvezno:

- če nevaren pes z ugrizom povzroči poškodbo, pa ne gre za posebno hudo telesno poškodbo. Šolanje psa je treba izvesti najpozneje do dopolnjenega drugega leta starosti psa, če je pes že star dve leti pa v roku šestih mesecev od ugriza psa;
- za psa, ki živi ali bo živel v istem okolju kot lastnik, katerega pes je bil usmrčen v skladu s tretjim odstavkom prejšnjega člena. Šolanje psa je treba izvesti najpozneje do dopolnjenega drugega leta starosti psa, če je pes že star dve leti pa v roku šestih mesecev od usmrčitve prejšnjega psa oziroma nabave novega psa.

Šolanje iz prejšnjega odstavka mora biti opravljeno ob udeležbi lastnika psa po programu, ki ga potrdi upravni organ, pristojen za veterinarstvo, na podlagi mnenja strokovne komisije. Program mora vsebovati navedbo izvajalca oziroma izvajalcev šolanja in dokazila o njihovih izkušnjah s področja poznavanja vedenja, vzreje oziroma šolanja psov. Strokovno komisijo imenuje generalni direktor upravnega organa, pristojnega za veterinarstvo, in jo sestavljajo strokovnjak s področja poznavanja vedenja, vzreje oziroma šolanja psov, uradni veterinar in veterinar pristojne veterinarske organizacije.

Uspešnost opravljenega šolanja psa preveri komisija, ki jo imenuje nosilec programa šolanja iz prejšnjega odstavka in mora biti sestavljena iz strokovnjakov s področja poznavanja vedenja, vzreje oziroma šolanja psov, njena sestava pa mora biti navedena v programu šolanja. Lastnik psa je dolžan dokazilo o uspešno opravljenem šolanju predložiti pristojni veterinarski organizaciji, ki ta podatek vnese v centralni register psov.

III. SKRB ZA ZAPUŠČENE ŽIVALI

27. člen

Zapuščeni živalim se zagotovi pomoč, oskrba in namestitev v zavetišču.

Zagotovitev zavetišča je lokalna zadeva javnega pomena, ki se izvršuje kot javna služba, pri čemer mora biti na vsakih 800 registriranih psov v občini zagotovljeno eno mesto v zavetišču.

Imetnik zavetišča je lahko občina oziroma vsaka fizična ali pravna oseba, ki izpolnjuje predpisane pogoje.

Izpolnjevanje predpisanih pogojev za začetek delovanja zavetišča ugotavlja upravni organ, pristojen za veterinarstvo, v upravnem postopku.

28. člen

Imetnik zavetišča opravlja naslednje naloge:

- sprejema prijave o zapuščenih živalih;
- zagotavlja potrebno veterinarsko pomoč zapuščenim živalim;
- zagotavlja ulov, prevoz, namestitvev in oskrbo zapuščenih živali v zavetišču;
- skrbi za iskanje skrbnikov teh živali oziroma prodajo ali oddajo živali novim skrbnikom;
- zagotavlja označevanje in registracijo zapuščenih živali v skladu s predpisi.

Imetnik zavetišča se šteje za skrbnika zapuščenih živali, dokler so te v zavetišču.

Imetnik zavetišča pri opravljanju svojih nalog sodeluje s pristojno veterinarsko službo in občinskimi redarji zlasti za namen ugotavljanja lastništva zapuščenih živali.

Imetnik zavetišča najmanj dvakrat letno poroča o opravljenih nalogah iz prvega odstavka tega člena lokalni skupnosti, za katero izvaja javno službo iz prejšnjega člena, ter enkrat letno upravnemu organu, pristojnemu za veterinarstvo.

Zaposleni v zavetišču imajo dostop do centralnega registra psov. Osebni podatki, do katerih lahko dostopajo, so osebno ime, naslov in telefonska številka lastnika psa. Podatke iz prejšnjega stavka lahko obdelujejo izključno za namen ugotavljanja lastnika zapuščene živali in za vnašanje podatkov iz četrtega odstavka 6. člena tega zakona.

Zaposleni v zavetišču za potrebe vodenja evidenc obdelujejo naslednje osebne podatke:

- v evidenci o pogrešanih živalih: osebno ime, naslov stalnega ali začasnega bivališča in telefonsko številko oziroma naslov elektronske pošte lastnika. Osebne podatke iz prejšnjega stavka se lahko obdeluje izključno za namen obveščanja lastnika o najdbi pogrešane živali. Podatke se hrani pet let po prejemu obvestila o pogrešani živali;
- v evidenci o prejetih prijavah zapuščenih živali: osebno ime, naslov stalnega ali začasnega bivališča, telefonsko številko prijavitelja. Osebne podatke iz prejšnjega stavka se lahko obdeluje izključno za namen preprečevanja zlorab in lažnih prijav. Podatke se hrani pet let po prejemu prijave;
- v evidenci o sprejemu živali: osebno ime, naslov stalnega ali začasnega bivališča, telefonsko številko ali naslov elektronske pošte najditelja oziroma lastnika, ki žival predaja zavetišču, ter izjavo o prenosu lastninske pravice živali. Osebne podatke iz prejšnjega stavka se lahko obdeluje izključno za namen omejevanja zdravstvenih tveganj zaradi prenosa morebitnih zoonoz in drugih obolenj zaradi stika z okuženo živaljo in preprečevanja zlorab. Podatke se hrani pet let po vrnitvi, oddaji, poginu ali evtanaziji živali;
- v evidenci o vrnitvi živali njihovim skrbnikom, oddaji živali novim skrbnikom oziroma vrnitvi v okolje: osebno ime, naslov stalnega ali začasnega bivališča, telefonsko številko ali naslov elektronske pošte skrbnika ali novega skrbnika. Osebne podatke iz prejšnjega stavka se lahko obdeluje izključno za namen omejevanja zdravstvenih tveganj zaradi prenosa morebitnih zoonoz in drugih obolenj zaradi stika z okuženo živaljo. Podatke se hrani pet let po vrnitvi, oddaji, poginu ali evtanaziji živali.

29. člen

Kdor izgubi žival ali kdor najde zapuščeno žival, o tem obvesti zavetišče oziroma pristojno veterinarsko organizacijo.

30. člen

Skrbnik najdene hišne živali ima pravico zahtevati vrnitev živali. Če tega ne stori v roku 8 dni od dneva, ko je bila nameščena v zavetišče, lahko imetnik zavetišča žival odda tudi drugemu zainteresiranemu skrbniku, ki se zaveže, da bo za žival ustrezno skrbel.

31. člen

Vse stroške v zvezi z zapuščeno živaljo plača dosedanji skrbnik živali, če ni s predpisi določeno drugače. Če skrbnik živali ni znan oziroma, če lastnika živali ni mogoče

ugotoviti, krije stroške imetnik zavetišča oziroma občina, kjer je žival najdena, če ni zagotovila zavetišča.

Zapuščeno žival se namesti v zavetišče na območju občine, kjer je bila najdena, oziroma v zavetišče, s katerim ima ta občina sklenjeno pogodbo.

Če je občina zagotovila predpisano število mest za zapuščene živali, vendar zavetišče zapuščenih živali ne more sprejeti, uradni veterinar odredi namestitev živali v drugo najbližje zavetišče na stroške zavetišča, ki živali ne more sprejeti.

Imetnik zavetišča, ki žival odda, lahko zaračuna novemu skrbniku pavšalni znesek za materialne stroške oskrbe živali v skladu s cenikom, ki ga potrdi svet zavetišča.

Če zapuščene živali ni možno oddati, se lahko po 30 dneh od dneva, ko je bila nameščena v zavetišče, usmrti.

Če se z oddajo oziroma prodajo zapuščenih živali ukvarja društvo, mora glede namestitve in oskrbe živali izpolnjevati pogoje, ki so predpisani za zavetišča.

32. člen

Zapuščeni bolnim in poškodovanim živalim mora veterinar nuditi potrebno nujno veterinarsko pomoč.

Neozdravljivo bolnim ali poškodovanim, težko prizadetim in poginjajočim zapuščenim živalim mora veterinar zagotoviti takojšnjo usmrtitev.

33. člen

- Imetnik zavetišča pridobi sredstva za vzpostavitev zavetišča iz naslednjih virov:
- proračuna lokalne samoupravne skupnosti;
  - proračuna Republike Slovenije za gradbena dela in opremo, vendar največ do višine 50% njihove dejanske vrednosti, če je investicija v skladu s pogoji, ki jih predpiše minister;
  - drugih virov (darila, donacije ipd.).

- Imetnik zavetišča pridobiva sredstva za delovanje zavetišča iz naslednjih virov:
- iz proračuna lokalne samoupravne skupnosti;
  - iz proračuna Republike Slovenije, če gre za društvo, ki deluje v javnem interesu;
  - iz plačila stroškov v zvezi z zapuščenimi živalmi;
  - iz drugih virov.

IV. NEVLADNE ORGANIZACIJE, KI DELUJEJO V JAVNEM INTERESU NA PODROČJU ZAŠČITE ŽIVALI

34. člen

Društvo, ki deluje na področju zaščite živali, mora za pridobitev statusa nevladne organizacije v javnem interesu poleg splošnih pogojev po zakonu, ki ureja status nevladne organizacije v javnem interesu, izpolnjevati tudi naslednje posebne pogoje:

- društvo ima več kot 30 članov;
- delovanje društva je v skladu s cilji tega zakona, kar izkaže s sprejetim statutom društva;

- udeležba predpisanega deleža članstva na usposabljanju s področja vedenja in dobrobiti živali ter predpisov o zaščiti živali po programu, ki ga potrdi minister.

Dejavnosti v javnem interesu, ki jih opravljajo društva iz prejšnjega odstavka, so:

- spodbujanje odgovornega lastništva živali;
- svetovanje skrbnikom živali;
- organiziranje usposabljanj na področju dobrobiti živali;
- sodelovanje z zavetišči za zapuščene živali;
- opozarjanje skrbnikov živali na nepravilnosti in nezakovitosti v zvezi z zaščito živali.

Podrobnejše kriterije za pridobitev statusa nevladne organizacije v javnem interesu na področju zaščite živali, predpiše minister.

35. člen

Ministrstvo, pristojno za veterinarstvo (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) podeli društvu, ki izpolnjuje pogoje iz prejšnjega člena, status nevladne organizacije v javnem interesu na področju zaščite živali, z odločbo.

Društvu, ki deluje v javnem interesu, lahko ministrstvo iz proračuna Republike Slovenije oziroma lokalna samoupravna skupnost iz svojega proračuna, na podlagi pogodbe dodeli sredstva za opravljanje dejavnosti, ki so v javnem interesu.

Ministrstvo preverja izpolnjevanje pogojev za pridobitev statusa društva, ki deluje v javnem interesu, vsakih pet let. ([prenehal veljati](#))

Društvu, ki ne izpolnjuje več predpisanih pogojev, se ukine status društva, ki deluje v javnem interesu, z odločbo ministra.

36. člen (črtan)

36.a člen

Statusa nevladne organizacije v javnem interesu na področju zaščite živali lahko poleg društev pridobijo tudi druge nevladne organizacije v skladu z zakonom, ki ureja status nevladne organizacije v javnem interesu, in ob uporabi določbe tega zakona, ki veljajo za društva.

V. NAGRADE IN PRIZNANJA (črtano)

37. člen (črtan)

VI. STROKOVNI SVET ZA ZAŠČITO ŽIVALI

38. člen

Pri ministrstvu se ustanovi strokovni svet za zaščito živali, sestavljen iz priznanih strokovnjakov veterinarske, medicinske, biološke, farmacevtske in zootehnične stroke ter predstavnikov društev, ki delujejo v javnem interesu na področju zaščite živali. Število članov ter sestavo strokovnega sveta določi minister.

Strokovni svet za zaščito živali:

- spremlja stanje in znanstvena spoznanja na področju zaščite živali ter predlaga aktivnosti;
- daje mnenja in predloge pri pripravi predpisov o zaščiti živali ter druga mnenja in predloge na zahtevo upravnega organa, pristojnega za veterinarstvo;
- daje mnenja in predloge v drugih zadevah, za katere ga zaprosijo državni organi.

Člani strokovnega sveta za zaščito živali so upravičeni do nadomestila za opravljanje nalog iz prejšnjega odstavka, ki ga določi minister.

Sredstva za izplačilo nadomestil iz prejšnjega odstavka zagotovi ministrstvo v skladu s predpisi.

VII. PRISTOJNOSTI DRŽAVNIH ORGANOV

39. člen

Minister izda natančnejše predpise za izvajanje tega zakona, s katerimi določi:

- način omamljanja, zakola ali usmrtitve živali;
- pogoje, ki jih morajo izpolnjevati zavetišča za zapuščene živali in hoteli za živali, ter veterinarsko-sanitarni red v njih;
- podrobnejša merila in postopek za pridobitev in prenehanja statusa društev, ki na področju zaščite živali delujejo v javnem interesu, ter podrobnejšo vsebino in način vodenja evidence o teh društvih;
- o strokovnem svetu za zaščito živali, številu njegovih članov, sestavi in delu.

Minister izdaja tudi druge podzakonske predpise, potrebne za izvajanje tega zakona in predpisov Skupnosti, ki se nanašajo na vsebino tega zakona.

40. člen

Minister izda v soglasju z ministri, pristojnimi za posamezna področja, natančnejše predpise za izvajanje tega zakona, s katerimi določi:

- pogoje za bivanje in rejo rejnih in gojitev hišnih živali ter živali v prodajalnah, na razstavah in tekmovanjih;
- pogoje in način prevoza živali.

41. člen

Minister izda v soglasju z ministrom, pristojnim za znanost in tehnologijo, in ministrom, pristojnim za okolje in prostor, predpis o natančnejših pogojih za izdajo dovoljenj za opravljanje poskusov na živalih, postopku, dokumentaciji, evidenci, poročilih in o etični komisiji, ter o obveznostih strokovne osebe za zaščito živali, kadrovskih in drugih pogojih za izvajanje poskusov ter postopku z živalmi po končanem poskusu.

VIII. NADZORSTVO

42. člen

Nadzorstvo nad izvajanjem tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov neposredno opravljajo uradni veterinarji, kmetijski, lovski, ribiški inšpektorji ter inšpektorji, pristojni za ohranjanje narave (v nadaljnjem besedilu: pristojni inšpektor), vsak v okviru svojih pooblastil in pristojnosti.

Nadzorstvo nad izvajanjem določb drugega odstavka 11. člena, 12. člena ter prve, druge, četrte, pete, šeste, devete in enaindvajsete alineje 15. člena tega zakona poleg oseb iz prejšnjega odstavka opravlja tudi policija.

Občinski redarji lahko v okviru svojih pristojnosti in nalog iz zakona, ki ureja občinsko redarstvo preverijo izpolnjevanje obveznosti lastnika psa iz prvega odstavka 6. člena tega zakona.

Nadzorstvo nad izvajanjem določbe tretjega odstavka 11. člena tega zakona opravljajo policisti in občinski redarji.

43. člen

Pri inšpekcijskem nadzorstvu ima pristojni inšpektor, poleg pravic in dolžnosti, ki jih ima po drugih predpisih, še te pravice in dolžnosti:

- ugotoviti identiteto skrbnika živali v primeru suma kršitve določb tega zakona ter kršitev po potrebi tudi fotografirati oziroma posneti, in pravico brez predhodnega obvestila ter brez dovoljenja pravne in fizične osebe vstopiti v poslovne ali proizvodne prostore, ter vozila, kjer se nahajajo živali ali obstaja sum, da se nahajajo. Če mora inšpektor pri opravljanju nadzorstva pregledati stanovanjske prostore, pa pravna ali fizična oseba temu nasprotuje ali ni dosegljiva, si mora za pregled teh prostorov pridobiti odredbo pristojnega sodišča;
- opravljati redne preglede vseh objektov, kjer se redi, goji ali se opravlja promet z živalmi, prireditve, razstave in trgovine z živalmi ter zavetišč in hotelov za živali;
- začasno ali trajno odvzeti žival in prepovedati stike dosedanjemu skrbniku živali, če je to potrebno za zaščito živali v primeru kršitve določb tega zakona. Za začasno odvzete rejne živali uradni veterinar odredi oskrbo na domu skrbnika živali, če pa to ni možno, se živali trajno odvzamejo in prodajo ali usmrtiljo. Iz kupnine od prodane živali se pokrijejo stroški postopka, morebitna razlika pa se izplača skrbniku živali. Za odvzete hišne živali, razen za živali prosto živečih vrst, uradni veterinar odredi namestitvev v zavetišče, ki lahko žival takoj odda primernemu skrbniku oziroma ravna v skladu z 31. členom tega zakona. Za začasno ali trajno odvzete živali prosto živečih vrst uradni veterinar odredi začasno oskrbo v zatočišču za živali prosto živečih vrst v skladu s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave. Če je bila žival oddana novemu skrbniku, je v primeru pravnomočno odpravljenih odločbe o odvzemu živali dosedanji skrbnik živali upravičen do odškodnine, ki jo uveljavlja pred pristojnim sodiščem;
- odrediti odpravo nepravilnosti pri izvajanju tega zakona;
- odrediti usmrtilcev ali zakol živali na stroške skrbnika, če gre po mnenju veterinarja za neodpravljljive bolečine ali poškodbe, ali če gre za nevarno žival, ali če gre za nevarnega psa, s katerim ni bilo opravljeno predpisano šolanje iz 26.c člena tega zakona ali to šolanje ni bilo uspešno opravljeno;
- prepovedati rejo določene vrste živali in uporabo proizvodnih ali poslovnih prostorov, če ugotovi, da je skrbnik ponovno kršil obveznosti iz tega zakona in s tem povzročal živali bolečine in trpljenje;
- prepovedati natovarjanje in prevoz živali, če niso izpolnjeni predpisani pogoji;
- prepovedati izvajanje posegov, ki niso dovoljeni oziroma se izvajajo v nasprotju z določbami tega zakona;

- odrediti ustavitev poskusov oziroma prepovedati izvajanje poskusov na živalih, ki se izvajajo v nasprotju z določbami tega zakona ali če pomanjkljivosti niso odpravljene v določenem roku;
- prepovedati zakol živali, če ni zagotovljeno predpisano omamljanje in zakol živali;
- prepovedati opravljanje dejavnosti imetniku zavetišča, če ne izpolnjuje več predpisanih pogojev;
- odrediti plačilo stroškov v zvezi z zapuščeno živaljo skrbniku ali zavetišču oziroma občini, če ni zagotovila zavetišča;
- odrediti zavetišču namestitev in oskrbo psa, ki ogroža okolico, če skrbnik ne odvrne splošne nevarnosti ali ni znan ali dosegljiv;
- odrediti zavetišču ulov, prevoz, namestitev in oskrbo zapuščene živali;
- prepovedati uporabo živali na javnem zbiranju ali snemanju zaradi zaščite dobrobiti živali.

43.a člen

Območni uradi upravnega organa, pristojnega za veterinarstvo, opravljajo upravne in nadzorne naloge ter odločajo v postopkih na zahtevo strank v skladu s tem zakonom.

V primeru nujnih ukrepov iz tretje, pete, sedme, osme, devete, desete, trinajste, štirinajste in petnajste alineje prvega odstavka prejšnjega člena predlog za odlog izvršitve odločbe ni dopusten.

44. člen

Policisti ter pooblaščenec osebe carinske službe v primeru prevoza in pošiljk živali brez ustreznih dokumentov ali v nasprotju z določbami 12. člena tega zakona ali v primeru mučenja živali, zadržijo živali oziroma pošiljko, osebe in prevozno sredstvo ter o tem takoj obvestijo pristojnega inšpektorja.

Zadržanje oziroma omejitev gibanja iz prejšnjega odstavka lahko traja največ dve uri.

IX. KAZENSKÉ DOLOČBE

45. člen

Z globo od 2.400 do 84.000 eurov se kaznuje pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki:

1. kot skrbnik ali prevoznik živali ne zagotovi fizičnega varstva nevarne živali (prvi odstavek 12. člena);
2. kot skrbnik ne zagotovi fizičnega varstva nevarnega psa v skladu z drugim odstavkom 12. člena tega zakona;
3. na javno mesto oziroma v sredstva javnega prevoza ne pusti psa vodiča slepih oziroma psa pomočnika invalidov skupaj z njegovim skrbnikom (prvi odstavek 13. člena);
4. stori katero od ravnanj iz prve do enaindvajsete alineje prvega odstavka 15. člena tega zakona;
5. redi ali lovi živali zgolj zaradi pridobivanja kožuhov, kož ali perja (dvaindvajseta alineja 15. člena zakona);
6. neustrezno prevaža živali (prvi odstavek 17. člena);
7. opravi boleč poseg na vretenčarju brez anestezije (prvi odstavek 19. člena);
8. ravna v nasprotju z drugim odstavkom 20. člena tega zakona;

9. brez odobritve opravlja dejavnosti vzrejne, dobaviteljske ali uporabniške organizacije (prvi odstavek 20.a člena);
10. ravna v nasprotju s četrnim ali šestim odstavkom 20.a člena tega zakona;
11. izvaja poskus na živali brez dovoljenja iz prvega odstavka 21. člena tega zakona;
12. izvaja poskus na živali v nasprotju s sedmim odstavkom 21.a člena tega zakona;
13. izvaja poskus v izobraževalne namene v nasprotju s prvim odstavkom 22. člena tega zakona;
14. ravna v nasprotju z drugim ali tretjim odstavkom 25. člena tega zakona;
15. usmrti žival v nasprotju s prvim ali tretjim odstavkom 26. člena tega zakona;
16. opravlja dejavnost zavetišča, ne da bi za to izpolnjeval predpisane pogoje (tretji odstavek 27. člena);
17. ravna v nasprotju s prvim ali tretjim odstavkom 28. člena tega zakona;
18. ravna v nasprotju s šestim odstavkom 31. člena tega zakona.

Z globo od 1.600 do 4.100 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

Z globo od 800 do 1.200 eurov se kaznuje posameznik, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena, ali ki podatke iz centralnega registra psov obdeluje v nasprotju s petim odstavkom 28. člena tega zakona.

46. člen

Z globo od 1.600 do 42.000 eurov se kaznuje pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki:

1. takoj ne oskrbi bolnih, poškodovanih in onemoglih živali (prvi odstavek 8. člena);
2. ravna v nasprotju s tretjim odstavkom 8. člena tega zakona;
3. kot skrbnik ravna v nasprotju s prvim odstavkom 9. člena tega zakona;
4. ne zagotovi rezervnega sistema prezračevanja v skladu z drugim odstavkom 9. člena tega zakona;
5. zaupa v vodenje nevarnega psa osebi, ki je mlajša od 16 let (tretji odstavek 12. člena);
6. opravlja dejavnost hotela za živali, ne da bi za to izpolnjeval predpisane pogoje (drugi odstavek 14. člena);
7. kot skrbnik omogoči uporabo živali na javnem zbiranju ali snemanju v nasprotju s prvim odstavkom 14.a člena tega zakona;
8. uporabi žival na javnem zbiranju, snemanju ali v cirkusu ali v cirkusu podobni prireditvi v nasprotju s prvim odstavkom 14.a člena tega zakona;
9. ravna v nasprotju z drugim odstavkom 14.a člena tega zakona;
10. pravočasno ne zahteva veterinarske pomoči in oskrbe bolnih ali poškodovanih živali, veterinarske pomoči pri porodih, kadar je potrebna, ali ne zagotovi ustrezne nege bolnih, poškodovanih in onemoglih živali (18. člen);
11. opravlja znanstvenoraziskovalno ali izobraževalno delo na izoliranih organih, tkivih ali truplih v ta namen usmrčenih živali v nasprotju s prvim odstavkom 22.a člena tega zakona;
12. za dela na izoliranih organih, tkivih ali truplih v ta namen usmrčenih živali uporabi žival druge živalske vrste brez dovoljenja upravnega organa, pristojnega za veterinarstvo (tretji odstavek 22.a člena);
13. v izobraževalne namene izvaja dela na izoliranih organih, tkivih ali truplih v ta namen usmrčenih živali zaščitene ali ogrožene vrste, odvzetih iz narave (četrti odstavek 22.a člena);
14. ravna v nasprotju s šestim odstavkom 22.a člena tega zakona;
15. ravna v nasprotju s prvim, drugim, tretjim ali četrnim odstavkom 26.a člena tega zakona;
16. goji ali poseduje psa kljub prepovedi iz osmega odstavka 26.b člena tega zakona;

17. ne zagotovi šolanja psa v skladu s prvim odstavkom 26.c člena tega zakona;
18. izvaja obvezno šolanje psov iz prvega odstavka 26.c člena tega zakona po programu, ki ni potrjen v skladu z drugim odstavkom 26.c člena tega zakona.

Z globo od 800 do 2.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

Z globo od 400 do 800 eurov se kaznuje posameznik, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena, ali ki vodi psa kljub prepovedi iz osmega odstavka 26.b člena tega zakona.

46.a člen

Z globo od 800 do 33.000 eurov se kaznuje pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki:

1. ravna v nasprotju s prvim, drugim, tretjim ali petim odstavkom 6. člena tega zakona;
2. kot skrbnik ne zagotovi katerega od pogojev iz prvega odstavka 7. člena tega zakona;
3. kot skrbnik ne prepreči napak v reji v skladu z drugim odstavkom 7. člena tega zakona;
4. ne zagotovi ločene namestitve živali v skladu z drugim odstavkom 8. člena tega zakona;
5. proda, odda ali podari hišno žival v nasprotju z 10. členom tega zakona;
6. kot skrbnik ne zagotovi osamitve, kontracepcije, sterilizacije ali kastracije živali v skladu s prvim odstavkom 11. člena tega zakona;
7. kot skrbnik ne zagotovi ustrezne vzgoje in šolanja oziroma drugih ukrepov in je zato žival nevarna okolici (drugi odstavek 11. člena);
8. kot skrbnik ne zagotovi fizičnega varstva psa v skladu s tretjim odstavkom 11. člena tega zakona;
9. ravna v nasprotju s četrnim odstavkom 28. člena tega zakona;
10. ravna v nasprotju s četrnim odstavkom 31. člena tega zakona.

Z globo od 400 do 1.600 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

Z globo od 200 do 400 eurov se kaznuje posameznik, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

Zakon o zaščiti živali – ZZZiv (Uradni list RS, št. [98/99](#)) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

»X. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

47. člen

Minister izda izvršilne predpise iz 39., 40. in 41. člena tega zakona v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

48. člen

Sredstva iz druge alineje prvega odstavka 33. člena tega zakona lahko imetnik zavetišča uveljavlja v 5 letih od uveljavitve tega zakona.

49. člen

Obstoječi objekti in oprema za rejo živali morajo izpolniti pogoje, predpisane s tem zakonom in predpisi, izdanimi na njegovi podlagi, najpozneje v desetih letih od uveljavitve tega zakona.

50. člen

Do uveljavitve izvršilnih predpisov iz tega zakona se še uporabljata:

- Pravilnik o ukrepih za zaščito živali pred mučenjem pri izvajanju zdravstvenega varstva živali (Uradni list SRS, št. 40/85);
- Navodilo o pogojih za izdajo dovoljenja za poskus na živalih v znanstveno-raziskovalne namene (Uradni list SRS, št. 40/85 in 22/87).

51. člen

Z uveljavitvijo tega zakona prenehajo veljati:

- Zakon o zdravstvenem varstvu živali (Uradni list SRS, št. 37/85);
- drugi odstavek 158. člena Zakona o veterinarstvu (Uradni list RS, št. 82/94, 21/95 in 16/96);
- 6. in 7. točka 11. člena Zakona o prekrških zoper javni red in mir (Uradni list SRS, št. 16/74 in 42/86);
- drugi stavek 11. člena Zakona o postopku z najdenimi stvarmi (Uradni list SRS, št. 31/76);
- Pravilnik o kriterijih za podelitev statusa društva, ki deluje v javnem interesu na področju kmetijstva, gozdarstva, lovstva, ribištva, veterinarstva ali prehrane (Uradni list RS, št. 52/98 in 60/98) v delu, ki se nanaša na društva s področja zaščite živali, kolikor je v nasprotju s tem zakonom.

52. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Zakon o spremembi in dopolnitvi zakona o zaščiti živali – ZZZiv-A (Uradni list RS, št. [126/03](#)) vsebuje naslednjo končno določbo:

»3. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Zakon o društvih – ZDru-1 (Uradni list RS, št. [61/06](#)) vsebuje naslednjo končno določbo:

»61. člen
(uveljavitev zakona)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaščiti živali – ZZZiv-B (Uradni list RS, št. [14/07](#)) vsebuje naslednjo prehodno in končno določbo:

»PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

27. člen

Obstoječe organizacije iz prvega odstavka 20.a člena zakona se morajo uskladiti z določbami tega zakona v roku enega leta po uveljavitvi tega zakona.

Začeti postopki v zvezi z nevarnimi psi se dokončajo v skladu z določbami tega zakona.

Podatke glede EMŠO lastnika psa začnejo vnašati pristojne veterinarske organizacije v register psov ob cepljenju psov proti steklini šest mesecev po uveljavitvi tega zakona. Za že registrirane pse se podatki glede EMŠO lastnika psa vnesejo ob prvem naslednjem cepljenju.

Obstoječi skrbniki prosto živečih živali iz skupin velikih sesalcev in velikih plazilcev ter živali, ki izločajo strupe, morajo prijaviti posedovanje živali upravnemu organu, pristojnemu za veterinarstvo, v roku treh mesecev od uveljavitve tega zakona.

28. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaščiti živali – ZZZiv-C (Uradni list RS, št. [23/13](#)) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

»Prehodne in končne določbe

25. člen

V Zakonu o veterinarskih merilih skladnosti (Uradni list RS, št. 93/05) preneha veljati tretji odstavek 11. člena.

V prvem odstavku 96. člena v 8. točki preneha veljati besedilo »ali tretjim«.

26. člen

Določba dvajsete alineje prvega odstavka 15. člena in 4. točka prvega odstavka 45. člena v delu, ki se nanaša na dvajseto alinejo prvega odstavka 15. člena se začneta uporabljati 1. maja 2013.

Določbe dvaindvajsete alineje prvega odstavka 15. člena zakona in 5. točke prvega odstavka 45. člena zakona se začnejo uporabljati 1. januarja 2015.

27. člen

Obstoječa društva, ki na področju zaščite živali delujejo v javnem interesu, se morajo uskladiti z določbami spremenjenega 34. člena zakona v roku enega leta od uveljavitve tega zakona.

28. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Zakon o nevladnih organizacijah – ZNOrg (Uradni list RS, št. [21/18](#)) vsebuje naslednjo končno določbo:

»39. člen
(uveljavitev zakona)

(1) Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

(2) Določbe 28. člena tega zakona se začnejo uporabljati 1. januarja 2019.«.